

**Különleges adózási konstrukciók az egyéni
vállalkozások körében**
Észak-Magyarországi JOGpontok

I. Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)

Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) 2020.01.01-től megszűnt, mint adózási forma.

II. Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

A kisadózó vállalkozások tételes adója (kata) egy olyan kedvező adózási módot jelent, amely egyes vállalkozások számára a „hagyományos” adózási formákhoz képest jóval alacsonyabb mértékű közteherfizetéssel és kevesebb adminisztrációs teherrel jár. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (Katr.) értelmében egyéni vállalkozók (és egyéni cégek is) a kata alanyaivá válhatnak.

A kata fontosabb előnyei az alábbi pontokban foglalhatóak össze:

- a kisadózó egyéni vállalkozónak az előző fejezetben ismertetett közterhek helyett elegendő egy jelentősen alacsonyabb mértékű tételes adót megfizetnie,
- a kisadózó egyéni vállalkozónak – feltéve, hogy nem rendelkezik alkalmazottakkal – nem kell bevallást benyújtani, elegendő az adóévben általa elért bevételről nyilatkozatot tenni az állami adóhatóság felé,
- a kisadózó egyéni vállalkozónak a számviteli szabályok szerinti nyilvántartások helyett elegendő egy bevételi nyilvántartást vezetni (valamint meg kell őriznie a kiállított számlákat és nyugtákat).

A kisadózó a havi tételes adó megfizetésével mentesül az adóalanyiség időszakában megszerzett 12.000.000,- Ft összeget meg nem haladó jövedelmével összefüggésben:

- a vállalkozói személyi jövedelemadó és vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányban megállapított jövedelem utáni adó,
- a társasági adó,
- a személyi jövedelemadó, az egyéni járulékok és az egészségügyi hozzájárulás,

- a szociális hozzájárulási adó és az egészségügyi hozzájárulás,
- valamint a szakképzési hozzájárulás

megállapítása, bevallása és megfizetése alól.

A tételes adó mértéke különböző esetekben havonta 25.000 Ft-tól 75.000,- Ft összegig terjedhet.

Alapszabályként a főállású kisadózó havonta 50.000,- Ft tételes adót fizet, a nem főállású kisadózó pedig havonta 25.000,- Ft-ot. Akkor minősül egy kisadózó főállásúnak, ha:

- nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban,
- vagy nem minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak (nyugdíjas).

Tehát a jelenlegi szabályozás alapján az, aki közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat főállású kisadózónak minősül. A főállású kisadózó e jogállásának időtartama alatt társadalombiztosítási szempontból biztosítottnak minősül, így egészségügyi és álláskeresési ellátásokra jogosultságot szerez. Ezen ellátások összegénél a számítás alapja havi 98.100,- Ft jövedelemnek megfelelő összeg, érdemes megjegyezni, hogy ez az összeg meglehetősen alacsony

jogosultsági összegekre ad alapot, mivel nem éri el a minimálbér összegét se.

A Katv. lehetőséget ad arra is, hogy a főállású kisadózó – akár a bejelentkezéskor, akár később – arról nyilatkozzon, hogy magasabb összegű tételes adó megfizetését választja. Ilyen esetben havi 75.000,- Ft összegű tételes adót kell megfizetni, ilyenkor az előbb említett ellátások számításának alapja havi 164.000,- Ft-ra nő.

Nagyon fontos kiemelni, hogy ezeknek az összegnek nem csak az egészségbiztosítási és álláskeresői támogatások igénybevételekor van jelentősége, hanem a nyugdíjjal kapcsolatos számításoknál is. Ugyanis abban az esetben, ha valakinek az egyes biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyai keretében elért nyugdíjjárulék-alapot képező keresete/ jövedelme kevesebb a mindenkori minimálbérnél, akkor a biztosítási időnek az arányos időtartama vehető szolgálati időként figyelembe a nyugdíj összegének kiszámítása és a szolgálati idő meghatározása során egyaránt. Ennek a szabálynak az 50.000,- Ft tételes adót fizető kisadózóknál van jelentősége, mivel a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és a biztosítási idő aránylik a nyugdíjjárulék alapját képező keresete (havi 98.100,- Ft) és a mindenkor

érvényes minimálbér (2020-ban havi 161.000,- Ft) arányához.

Abban az esetben, ha a kisadózó jövedelme az évi 12.000.000,- Ft (törtév esetén arányosan járó összeget havi 1.000.000,- Ft bevétellel számolva) összeget meghaladja, akkor az ezt meghaladó bevételre 40 % mértékű adót kell fizetnie.

Nem kell megfizetni a kisadózó után a tételes adót különösen azon hónapokra vonatkozóan, amelyek egészében a kisadózó:

- (baleseti) táppénzben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,
- vállalkozói tevékenységét szüneteltette,

kivéve ha a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

III. Bevallás, befizetés és adatszolgáltatás

Az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő személyi jövedelemadó adóelőleget negyedévente, a negyedévet

követő hó 12. napjáig kell megfizetni és éves adóbevallásában negyedéves bontásban szerepeltetni. A vállalkozói osztalékalap utáni adót és az osztalékalap után fizetendő egészségügyi hozzájárulást csak az éves bevallás benyújtásakor kell megfizetni.

Az egyéni vállalkozó számára az adóhatóság kérésre sem készíti el az adóbevallást így az egyéni vállalkozónak maga által elkészített bevallását az adóévet követően február 25. napjáig kell benyújtania, akkor is, ha nem volt bevétele, ez alól egyetlen kivétel van, ha tevékenységét az egész adóévben szüneteltette.

Az egyéni vállalkozónak főszabályként a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig elektronikus úton kell a járulékbevallást benyújtania és járulékadatokat szolgáltatnia, illetve a járulékokat megfizetnie, ez vonatkozik a társadalombiztosítási járulékokra és a szociális hozzájárulási adóra is ('58-as számú bevallás).

A nyugdíj mellett kiegészítő tevékenységként egyéni vállalkozást folytatóknak a megfizetendő nyugdíjjárulékot és az egészségügyi szolgáltatási járulékot negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie és

évente egyszer a személyi jövedelemadó bevallásában kell bevallania (53-as számú nyomtatvány).

A foglalkoztatónak minősülő egyéni vállalkozónak az általa foglalkoztatott biztosítottak adó, járulék és egyéb adataira vonatkozó bevallását a '08-as számú űrlapon havonta kell teljesítenie.

Soron kívül kell kitölteni a bevallásokat az egyéni vállalkozónak a bevallással még le nem zárt időszakról, ha tevékenységét szünetelteti vagy megszünteti.

III/1. Egyszerűsített vállalkozási adózás eltérő szabályai

Az eva adózó egyéni vállalkozónak a járulékokat szintén havonta a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie és bevallania.

Abban az esetben, ha az eva adózónak több biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonya áll fenn egyidejűleg, akkor az evaalap 4 %-a után fizetendő járulékokat negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig fizeti meg és a tárgynegyedév utolsó hónapjának kötelezettségeként vallja be.

A kiegészítő tevékenységet folytató eva adózó egyéni vállalkozó az egészségügyi szolgáltatási járulékot és az evaalap 10 százaléka után megállapított nyugdíjjárulékot évente, az adóévet követő hónap 12. napjáig fizeti meg és az éves eva-bevallásában vallja be.

III/2. Kata adózókra vonatkozó eltérő szabályok

Katás egyéni vállalkozó esetében az adóhatósághoz benyújtott bejelentések adattartalma alapján az adóhatóság adatot szolgáltat az egészség- és nyugdíjbiztosítási szervek felé a főállású kisadózó biztosított jogállásának időtartamáról és az ellátások alapjáról, így az adózónak nem kell benyújtani külön adatlapot benyújtania.

A bejelentés hatálya alatt megkezdett minden naptári hónapra a tételes adó egészét meg kell fizetni havonta, a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig.

A kisadózó vállalkozásnak az adóévet követő év február 25. napjáig nyilatkozatot kell tennie a megszerzett bevételéről. Ha a kisadózó vállalkozás 40 %-os mértékű adó fizetésére is köteles, akkor az erre a részre eső adóról bevallást kell benyújtania a fenti határidőig.